

Tussen Kant en Kitsch

Goed voorbeeld, doet goed volgen

Iedereen kent vast het TV programma 'Tussen Kunst en Kitsch', dat al jarenlang enthousiaste kijkers trekt. Dat programma nu heeft model gestaan voor een actie in de twee musea waar we dit jaar een kanttentoonstelling hadden. Wat gebeurde er: bij één van de lezingen 'Ontdek Kant' in Historisch Museum de Bevelanden te Goes kwam een bezoeker met de vraag of hij na afloop van de lezing misschien enkele kanten mocht laten zien.

Natuurlijk was dat mogelijk, kantjes kijken is toch het leukste wat er is! Zo gezegd, zo gedaan en de heer Oomen, de directeur van het museum, schoof bij het bekijken met belangstelling aan. Er kwam een pottenkant met een Parijse grond op tafel, toevallig een grond waarover in de lezing was gesproken. We hadden met elkaar een genoeglijk uurtje kantkunst kijken.

Taxatie

Enige dagen later mailde de heer Oomen de vraag of het mogelijk zou zijn om Kant en Kitsch, eventueel met taxatie van kant, in het museum te organiseren. Het bestuur van de Stichting wilde die uitdaging wel aannemen. Vanuit het museum werd het bericht in de plaatselijke pers aangekondigd, met de hoop dat het idee zou aanslaan. Het is vaak zo dat een idee in de lucht lijkt te hangen, het borrelt op meerdere plaatsen tegelijk omhoog. Zo ook in dit geval, enkele dagen later kwam er een telefoontje uit Museum Sypsteyn of het mogelijk zou zijn om bij de tentoonstelling 'Kant op Stand' een taxatiedag te organiseren. En natuurlijk was ook dat mogelijk. De data werden geprikt in Goes op 14 augustus en in Sypsteyn op 30 augustus. In beide gevallen bleek de regio TV geïnteresseerd te zijn, zo verschenen we achtereenvolgens op Omroepzeeland en RTVNoord Holland. Van te voren was er wel enige nervositeit, zou er wel iemand op af komen of moesten er vrijwilligers van de straat geplukt worden om zogenaamd een kant te laten taxeren. Die vrees bleek absoluut ongegrond, in beide gevallen was de zaal goed gevuld.

Speciale kennis vanuit de museumvrijwilliger

In Zeeland was er een groot aanbod in mutsen, niet verwonderlijk, omdat de klederdracht in deze provincie nog redelijk lang is gedragen, maar zeker nog steeds goed bewaard is gebleven. Tot ons groot genoegen was de voor de klederdrachtafdeling verantwoordelijke vrijwilligster aanwezig bij deze bijeenkomst. Zij gaf heel gedetailleerde informatie over het verschil in de mutsenkanten van de steden en dorpen in Zeeland. Zo leerden bezoekers en wij nog wat bij.

Zakdoek met gekloste Valenciennes kant en prachtig borduurwerk

Boter bij de vis

De programmamakers van de televisie waren het meest geïnteresseerd in de waarde van de kanten. Tot onze spijt kunnen we bij kant niet tot zulke grote bedragen komen als bij schilderijen het geval is, maar het werd wel duidelijk dat ook kant een waardevol bezit kan zijn.

Ook in Sypsteyn kwam uit de tassen heel gevarieerd textiel. Wel bleek dat heel veel mensen geen idee hebben wat kant nu precies is. Er kwam mooi borduurwerk voorbij, met open naaiwerk en handgemaakte en machinaal vervaardigde broderie. Prachtig om te zien, maar dat is geen kant. Een mevrouw had uit een erfenis enkele stroken kant gekregen, voor het merendeel machinale kanten. Maar het laatste exemplaar dat uit haar tasje kwam, was een mooie brede Torchon van zeker wel drie meter lang. Ze was verrast dat ze een hand gekloste kant meebracht, maar vertelde tegelijk dat ze eigenlijk niet wist wat ze ermee zou kunnen doen. De mevrouw die naast haar zat kwam spontaan met een aantal ideeën voor een toepassing en na enig heen en weer gepraat, wisselde de kant van eigenaar en beide dames gingen blij naar huis.

De verrassing

Wat later werd er een prachtige oude doos op onze tafel gezet, tot de rand toe gevuld met op het eerste oog een warrige kluwen, verkleurd en gekreukeld textiel. De collectie was verzameld door de moeder en de grootmoeder van de eigenaresse, alles bij elkaar meer dan honderd stukken. De volgende twee uren zijn we druk geweest met bekijken en sorteren, afgewisseld met aandacht geven aan de kanten van de andere bezoekers.

Goede bekenden

Heel leuk was, dat een aantal LOKK-leden deze middag een rondleiding in het museum geboekt had, speciaal om de taxatie een extra feestelijk tintje te geven. Eén van de dames had een bijzonder mooie Brabantse Valenciennes meegebracht, niet helemaal toevallig. Juist deze kantsoort heeft immers mijn grote liefde.

Werk in uitvoering

Aan het eind van de middag was de conclusie over de kanten uit de doos: daar zou uitgebreider onderzoek noodzakelijk zijn. Na enig overleg heeft het bestuur van de Stichting de eigenaresse aangeboden om de kanten te reinigen en een taxatierapport voor haar op te stellen, zodat ze met haar dochters kan overleggen wat er met de collectie moet gebeuren. Dat heeft wel wat voeten in aarde, maar er wordt in elk geval mee bereikt dat de mooie stukken uit haar collectie niet het risico lopen door vuil en vlekken vernietigd te worden. Eén van de stukken heeft inmiddels de behandeling doorstaan en mag als voorbeeld dienen voor de berg die nog onder handen genomen moet worden. In het verleden is er een enkele maal textiel op de televisie voorbij gekomen, ik kan mij echter niet herinneren ooit kant gezien te hebben bij het programma 'Tussen Kunst en Kitsch'. Het zou toch leuk zijn als wij een trend gezet zouden hebben.

De doos met ruim honderd kanten